

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2024-03-06
Stockholm

Mål nr
M 3791-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-03-16 i mål nr M 398-23, se bilaga A

PARTER

Klagande

K.K

Motpart

1. Miljönämnden östra Skaraborg (Miljösamverkan östra Skaraborg för Hjo kommun, Karlsborgs kommun och Skövde kommun)

2. U.J

SAKEN

Tillsyn med anledning av klagomål på rök från eldning på fastigheten A i Hjo kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom undanröjer Mark- och miljööverdomstolen Miljönämnden östra Skaraborgs beslut den 23 februari 2022 (dnr 2020-255) att avsluta ärendet utan åtgärd och återförvisar målet till nämnden för fortsatt handläggning.

Dok.Id 2018219

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

K.K har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med undanröjande av mark- och miljödomstolens dom, ska besluta om försiktighetsåtgärder för eldning på fastigheten A i Hjo kommun. Han har till stöd för sitt yrkande i allt väsentligt anfört detsamma som i de lägre instanserna samt därutöver gett in foton utvisande rök från skorstenen på den aktuella fastigheten.

Miljönämnden östra Skaraborg (nämnden) har bestritt ändring av mark- och miljödomstolens dom och anfört bl.a. att de störningar som vedröken ger upphov till inte är av den omfattning att de utgör en olägenhet i miljöbalkens mening och att nämnden därmed inte kan ställa krav på åtgärder.

U.J har beretts tillfälle att yttra sig men har inte hörts av.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Alla som bedriver en verksamhet är skyldiga att utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I samma syfte ska bästa möjliga teknik användas vid yrkesmässig verksamhet. (Se 2 kap. 3 § första stycket miljöbalken.) Det är verksamhetsutövaren som har bevisbördan för att dessa förpliktelser följs. Av 9 kap. 3 § miljöbalken följer att med olägenhet för människors hälsa avses störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och som inte är ringa eller helt tillfällig. Vedeldning är en sådan verksamhet som kan vara skadlig för människors hälsa, eftersom röken från eldningen kan påverka människors hälsotillstånd i fysiskt eller psykiskt hänseende (se bl.a. Mark- och miljööverdomstolens dom den 5 april 2012 i mål nr M 7503-11).

Av utredningen framgår att U.J eldar i pannan för att värma bostaden och, till större del, för sin snickeriverksamhet. Han har uppgett att han vid temperaturer under

-5 grader eldar varje dag i sex timmar, vid temperatur +5 grader eldar med två till tre dagars mellanrum i tre timmar och vid +10 grader eldar mer sällan. Av utredningen framgår inte hur gammal den aktuella pannan är. Det har inte redovisats någon emissionsmätning som visar pannans utsläpp vid aktuell användning.

Avståndet mellan pannan på fastigheten A och K.Ks bostad är cirka 20 meter. K.K har gjort gällande att han i stor utsträckning upplevt olägenheter i form av rök från pannan och till stöd härför gett in störningsdagbok. Att eldningen gett upphov till rökbildning stöds av det omfattande foto- och filmmaterial han gett in samt de iakttagelser som nämnden gjort vid två av de elva platsbesöken. Företaget Luft i Väst, som på uppdrag av nämnden gjort spridningsberäkningar för vissa tidpunkter, har bedömt att K.K – till följd av vindriktningen – inte kan ha upplevt olägenheter i den utsträckning denne påstått. Företaget har dock vidgått att vindriktningen kan ha ändrats under dagen. Enligt Mark- och miljööverdomstolens bedömning kan några säkra slutsatser om rökens spridning till K.Ks fastighet inte dras av den redovisning som Luft i Väst gjort. Mot bakgrund därav och vad som i övrigt framkommit i målet finns inte skäl att ifrågasätta K.Ks påståenden om störningar orsakade av rök från A och det är därmed utrett att det är fråga om sådana olägenheter som avses i 9 kap. 3 § miljöbalken.

Frågan om vilka försiktighetsmått eller andra åtgärder som kan behövas för att begränsa olägenheterna bör utredas av nämnden. I målet redovisas inte mätningar av pannans prestanda. Vidare saknas tillräckligt underlag för att bedöma möjliga och rimliga åtgärder som eldningsbegränsningar (t.ex under den varma årstiden), bränsleval och bränslehantering, kompletterande uppvärmningssätt och förbättrad teknik eller utformning vad gäller panna och rökgasavledning. Nämndens beslut att avsluta ärendet utan åtgärd ska därmed undanröjas och målet återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Fredrik Ludwigs, tekniska rådet Kerstin Gustafsson, hovrättsrådet Katarina Welin, referent, och adjungerade ledamoten Erik Sjöstedt.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-03-16
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 398-23

PARTER

Klagande
K.K

Motparter

1. Jonssons snickerifabrik
2. Miljösamverkan östra Skaraborg (Hjo)

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut den 25 januari 2023 i ärende nr 7827-2022, se bilaga 1.

SAKEN

Klagomål angående vedeldning på fastigheten A i Hjo kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 603651

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se www.domstol.se/vanersborgs-tingsratt/		måndag – fredag 08:00–16:00

BAKGRUND

Miljösamverkan östra Skaraborg (nämnden) beslutade den 23 februari 2022 (dnr 2020–255) att inte vidta någon ytterligare åtgärd med anledning av de klagomål som K.K framfört rörande vedeldning på fastigheten A i Hjo kommun.

K.K överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) som i beslut den 25 januari 2023 avslag överklagandet.

YRKANDEN M.M.

K.K har överklagat länsstyrelsens beslut och yrkat, som det får förstås, att mark- och miljödomstolen ska ändra det överklagade beslutet så att nämndens beslut upphävs och att ärendet återförvisas till nämnden för vidtagande av åtgärder mot eldningen på fastigheten A i Hjo kommun.

Han har gett in viss utredning och bl.a. hänvisat till filmupptagningar samt anfört i huvudsak följande.

Ingen har mätt avståndet från U.Js skorsten till hans ventiler på huset. Skorstenen på fastigheten A är dessutom avrostad säkert 1,5 meter och röken kommer därmed ännu närmare markytan. En lösning skulle kanske kunna vara att förlänga skorstenen ca 3 meter och ha fläkt som blåser ut röken så att den kan gå lång över hans hus. Är man på tomten så luktar kläderna rök, även hunden luktar rök när han kommer in. Han ifrågasätter hur det kan vara småskalig eldning när U.J värmer verkstad och bostadshus samt torkar virke.

Handläggningen har inte gått rätt till. För något år sedan fick han och hans fru besök av miljöinspektör men hon är inte längre handläggare i ärendet. Den nya handläggaren har inte varit på besök hos dem. Sedan 2019 har de utfört platsbesök vid två tillfällen. Nämnden har grundat sin bedömning på uppgifter från Luft i Väst

som har mätstation i Falköping Det är minst fem mil till Falköping och han ifrågasätter hur man kan lita på dessa uppgifter. Ska man mäta vindriktningar så måste det vara i Hjo och inte i Falköping. Många gånger upplevs det som vindstilla men även då känns röken och när det inte blåser väller röken sakta ut från skorstenen och även mot hans hus. Det verkar vara dåligt drag i skorstenen, så ska inte moderna vedpannor fungera och inte ryka så hemskt mycket hela tiden. Även vit rök innehåller gift och är irriterande för luftvägarna. Länsstyrelsen har avslagit deras överklagande av nämndens beslut innan de tagit del av alla filmer som han skickat in, se e-post från den 2 februari 2023.

Nämnden har inte följt deras delegationsbeslut som fastighetsägaren fått (dnr 2020-255). Han har vid flera tillfällen skrivit till nämnden och velat skicka filmer men nämnden har inte velat ta emot dem eller svara. Filmerna visar kraftig rökutveckling som pågår länge. Det är filmerna som borde ligga till grund för ett beslut och inte uppgifter från Luft i Väst som utför mätningar från Falköping. En granne upplever också irriterande lukt från U.Js skorsten.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet vilket inkluderar att se på ingivna filmer. Även med beaktande av vad K.K har anfört i överklagandet anser mark- och miljödomstolen att nämnden hade fog för att avsluta tillsynsärendet utan ytterligare åtgärder. Domstolen instämmer därvid i den motivering som länsstyrelsen har i sitt beslut. De invändningar som K.K har framfört beträffande nämndens och länsstyrelsens handläggning av ärendet utgör inte skäl för att undanröja någon underinstans beslut och återförvisa målet på formell grund.

Av det anförda följer att överklagandet ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 6 april 2023.

Stefan Mattsson

Magnus Eklund Fellerfeldt

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Stefan Mattsson, ordförande, och tekniska rådet Magnus Eklund Fellerfeldt. Föredragande har varit beredningsjuristen Sandra Andersson.